

KELEMEN DIDÁK MŰVEINEK HELYE A 18. SZÁZADI KASSAI JEZSUITA KÖNYVKIADÁSBAN

KERNÁCS DOROTTYA

Kelemen Didák prédikációgyűjteménye, katekizmusa, valamint két vitairata, alkalmi és halotti prédikációi jelentek meg nyomtatásban, mindezen műveket Kassán adták ki magyar nyelven, munkái 1729 és 1741 között jelentek meg. Kelemen Didák munkáinak megjelenési körülményeiről, patronátusáról kiegészítő adatokat műveinek ajánlásaiban és levelezésében találhatunk. Levelezését Rákos B. Raymund adta közre 1978-ban.¹ A sajtó alá rendezett levelezésében hét olyan levél található, amelyekben az általa írott munkákról tájékoztatja patrónusait, ezeket a leveleket 1724 és 1737 között írta a minorita szerzetes.² A levelek gr. Károlyi Sándorné Barkóczi Krisztinához, Károlyi Ferenchez és Károlyi Sándorhoz szólnak, tartalmukat tekintve az általa írt munkákról kevés szóval, több esetben csupán a *post scriptum*ban tett megjegyzést.³ A levelezéséből tudunk katekizmusáról, arról, hogy ebből a művéből 1724-ben ötszáz példány található a kassai nyomdában, és a költségeket Károlyi Ferenc fedezte.⁴ A Petrik Géza-féle bibliográfia három kiadását is tartalmazza a katekizmusnak, azonban a legelső kiadást csupán 1735-re datálja.⁵ Ugyan Rákos B. Raymund csak valószínűsíti, hogy Kelemen Didák saját munkájáról van szó,⁶ ebben az időben azonban nem tudunk más szerző tollából kikerült magyar nyelvű katekizmusról, ezért feltételezhető, hogy az 1734-es kiadás előtt tíz évvel már létezett a műnek egy első kiadása. Egy másik 1737-ben datált, Károlyi Sándorhoz címzett levélben feltehetően egyetlen polemikus munkájáról tesz említést,⁷ majd arról ír, hogy az 1729-ben Kassán megjelent *Buza fejek* című prédikáci-

¹ RÁKOS 1978

² RÁKOS 1978, 143–291.

³ „Ps: Minapában nagy szombati utam alkalmatosságával későn gondolkodtam, hogy az Úr Istennek ingyen való Szent kegyelme által a boldog jó emlékezetű Krucsai Márton Úr fellett való együgyű praedikációt /: mivel Excellentiád jelen nem lehete :/ Excellentiádnak olvasására alázatosan offerálhassam s hirtelen akkor purumban nem irattathattam s elmaradott, s már mivel majd két árkont foglal le írása, a postán való által küldése által Excellentiádot terhelni nem praesumálom, hanem inkább továbbra halasztom.” In: RÁKOS 1978, 256–257.

„PS: egy könyvecskét az Úr Istennek Szent áldásából ki nyomtattattunk; ha le nem jó Excellentiád, tanálkozik alkalmatosság, küldeni fogunk.” In: RÁKOS 1978, 287.

⁴ RÁKOS 1978, 143.

⁵ PETRIK 1890, 355–356.

⁶ PETRIK 1890, 355.

⁷ „Az említett könyvecskét mostani Concursura felmenő ordinárius V. Ispány Büki András

ós kötetéből 300 példány található még a nyomdában, levelében szorgalmazza, hogy ezeket mielőbb „váltsák ki”.⁸ Levelezése alapján képet kapunk arról, hogy patrónusai fontosnak tartották munkáinak nyomtatásban való megjelenését, azonban a homályos fogalmazásból sokszor az sem derül ki, hogy éppen melyik munkájáról van szó.

Kelemen Didák műveinek megjelenéséről pontosabb, illetőleg részletesebb adatokhoz a korabeli kassai jezsuita könyvkiadás vizsgálatával juthatunk. A levelezésében, a bibliográfiákban és a *catalogus librorumok*ban fellelhető adatok, illetőleg ezek összevetése és szembesítése abba az irányba mutat, hogy sok esetben nem csupán abban nem lehetünk biztosak, hogy éppen melyik műve mikor és mi célból jelent meg, de néhány esetben a szerzőség is kérdéses.⁹ Elmondható, hogy Kelemen Didák munkásságának eddigi vizsgálata még az alapvető bibliográfiai adatokat és tételeket sem tisztázza, hiányos és pontatlan. Dolgozatom célja egyrészt az eddig ismert bibliográfiai adatok és tételek pontosítása, másrészt munkásságának elhelyezése a vizsgált időszakban – azaz a 18. századi kassai jezsuita könyvkiadásban.

A jezsuita rend tevékenysége Kassán a 18. századra tudott megszilárdulni, ekkorra intézményeinek (gyógyszertár és könyvtár, gimnázium, akadémia, nemesi konviktus, papi szeminárium, később matematikai és természettudományi múzeum), ezek között nyomdájának is jelentős szerepe lett.¹⁰ Kassán a jezsuita nyomda 1673-ban kezdte meg könyvkiadói tevékenységét a városi nyomda mellett, de ez

Uram által fel küldöttem. Az borbéli alamisnázkodását Excellentiádnak alázatosan köszönöm, az Úr Isten fizesse meg Excellentiádnak. Három hordóval volt még ó bor: az egyiket szívesen ide adta Mohos Uram. Izent a fráter által, hogy a fiát Excellentiád kegyes patrocíniumában alázatosan recommendálnám. Ha szintén még olyan érdemi nem volna is, az atya hív szolgálattyaért méltóztatnék Excellentiádnak valami tisztcséjben alkalmaztatni. Bár csak meg térne a csintalan, holott úgy hallom, az édes Anyja is pápista volt, maga pedig Excellentiádnak szárnya alatt neveltetett;” In: RÁKOS 1978, 291. – Valószínű, hogy az említett mű *A keresztény embernek zsidóval az idvesség dolgáról való beszélgetése*, főként, hogy 1736-ban nyomtatták ki Kassán.

⁸ „A praedicációk immár jó ideje, hogy nyomtattattak. Százötven exemplár volt parancsolva, melyeket T. Pr. Cancellarius atyám uram Károlyban küldött, de ez kevés, csak Károly körül is el oszol; nekem még belőle nem küldöttek onnan talám nem lévén alkalmatosság. Hanem édes méltóságos Glis Úr, az Typographia ezeken kívül, az mint szokott más munkákkal cselekedni, ezen felyül nyomtatott három száz exemplárt, ezek ben vadnak a Typographiában, kevés kölcséjért kiadnák. Kérem alázatosan Excellentiádot, méltóztatásék commitálni, váltsák ki és osszák minden felé. Küldgyék ide egy részét, én ebben a környékben lévő úri Rendeknek kiosztom.” In: RÁKOS 1978, 291.

⁹ Pavercsik Ilona adatot közöl egy 1734-ben német nyelven megjelenő *Christliche Lehr oder: kleiner Catechismus zur Unterrichtung der Jugend und neue Bekehrten* címet viselő műről, amiről feltételezi, hogy Kelemen Didák a szerzője. In: PAVERCSIK 1992, 180.

¹⁰ PAVERCSIK 1992, 9.

csak egy évig működött, mivel leégett, majd 1716-tól kezdték meg újra a könyvkiadást az új tipográfiával.¹¹ A kassai nyomda alapítása abból a szempontból is fontos, hogy Észak-Magyarországon innentől kezdve volt a katolikusoknak tipográfiája,¹² és meg- illetve újbóli alapítása, működése azt jelenti, hogy a nyomtatványoknak nagy szerepet szántak a katolikus hit terjesztésében. A korszakban a jezsuiták rekatolizáló törekvései teljes spektrumot mutatnak: ez megmutatkozik a fentebb már említett jezsuita intézmények alapításában, abban, hogy az oktatási tevékenység kiemelt szerepet kap a rend működésében, valamint nem utolsósorban a könyvkiadásban, tehát a jezsuiták a tudományos és a közélet valamennyi színterén megjelentek.¹³ A jezsuiták „legelső tevékenysége, amellyel megvetették a lábukat Észak-Magyarország e centrumában, az ifjúság oktatása volt; majd újonnan felépített templomukban igehirdetéssel reméltek minél több embert megtéríteni, catechetizáló munkával hitében megszilárdítani, ezt követően pedig a könyvek iránti szükségletek kielégítésével igyekeztek még messzebbre, nemcsak a város lakosságára és közvetlen környezetére hatni. Működésük eredményességét mutatja, hogy az egykor protestáns többségű városban 1771-re a katolikus lakosság aránya 84%-ra nőtt.”¹⁴

A korabeli könyvnyomtatás és kiadói tevékenység egyik legalapvetőbb szekunder forrása a Petrik Géza által összeállított *Magyarország Bibliographiája*,¹⁵ azonban épp a Pavercsik-féle adattár bizonyítja, hogy a Petrik által szerkesztett bibliográfia helyenként hiányos a kassai könyvkiadást tekintve. A 18. századi kassai nyomtatványok közül 1245 ismert példányról – „1238 nyomtatványt a Petrik-bibliográfiából, további hatot Kerlik Péter tanulmányából, egyet pedig Kafer Istvánnak az Egyetemi Könyvtár cseh és szlovák könyveit leíró katalógusából.”¹⁶ – van tudomásunk. Azonban figyelembe kell vennünk, hogy a példányból ismert nyomtatványokon felül jóval nagyobb állományról van szó – nem említve az elveszett, ismeretlen kiadványokat, az elpusztult könyvállományt. Ennek a kassai jezsuita nyomdából kikerült nyomtatvány-állománynak a rekonstruálására tett Pavercsik kísérletet forrásként használva Katona István *Historia critica Hungariae* című munkájának irodalomtörténeti fejezeteit, a jezsuita rend feloszlata után készült, a jezsuiták könyvtári állományának összegzését, az *Index generalis librorum in bibliothecis abolitae Soc. Jesu existentium*ot, a Gárdonyi által közzétett 1716–1726 közötti nyomtatványjegyzéket, a *Litterae Annuales*, a kassai historia domus, a budai, a lipótszentmiklósi jezsuita könyvtárjegyzéket, valamint az 1716 és 1773 kö-

¹¹ PAVERCSIK 1992, 10.

¹² PAVERCSIK 1992, 9.

¹³ A jezsuiták rekatolizációs tevékenységéről Kelemen Didák levelezésében is találhatunk értékes adatokat, leírásokat, így az iskola- és templomépítésekről.

¹⁴ PAVERCSIK 1992, 10.

¹⁵ PETRIK 1890

¹⁶ PAVERCSIK 1992, 11.

zött Kassán megjelent *catalogus librorum*okat is.¹⁷ A *catalogus librorum*ok, a korabeli könyvjegyzékek, készlet- (szortiment) katalógusok a megvásárolható könyveket írták le nyomtatási év nélkül. A kassai műhely könyvkiadói tevékenysége nyomon követhető ezeknek a könyvjegyzékeknek a vizsgálatával, hiszen csaknem négy évtizeden keresztül folyamatosan megjelentették saját kiadványaik katalógusát. Ezek a katalógusok nem önállóan jelentek meg, hanem a *Calendarium Cassoviense*-hez, a latin nyelvű negyedéret naptárhoz hozzákötve. Az első naptár 1723-ból maradt fenn. Valószínűsíthető, hogy 1723-tól a kalendáriumokat minden évben megjelentették, azonban az 1723-as és 1725-ös még nem tartalmaz könyvjegyzéket, az első fennmaradt *catalogus librorum* 1738-ból való. Fennmaradtak a következő évek könyvjegyzékei: 1738, 1741, 1744, 1748, 1753, 1757, 1761, 1764, 1765, 1766, 1767, 1769, 1771, 1772, 1774,¹⁸ így nyomon követhető a kassai nyomda által kiadott és mindenkor árusított választék.¹⁹ A 18. századi, kassai jezsuita könyvkiadásról és nyomdászati tevékenységről értékes adatokkal szolgálnak ezek a könyvkatalógusok: olyan nyomtatványok is szerepelnek ezekben, szám szerint 183,²⁰ amelyeknek létezéséről eddig nem volt tudomásunk. Ezeknek a könyvkatalógusoknak, könyvjegyzékeknek önálló, egyedüli forrásként való használata nem minden esetben vezetne megbízható adatokhoz, de a fent említett bibliográfiákkal, nyomtatvány-összeírásokkal összevetve értékes, új tételekkel és információkkal gazdagítják a korszakról való ismereteinket a könyvnyomtatás, könyvkiadás területén. Elmondhatjuk, hogy a Pavercsik Ilona által rekonstruált nyomtatványjegyzék jelenleg a legteljesebb a kassai könyvkiadás tekintetében: 670 latin nyelvű nyomtatványt, összesen 898 újbóli és címlapkiadását, valamint 205 magyar nyelvű, 106 német nyelvű, 121 szlovák nyelvű nyomtatványt tartalmaz. Ezen felül az adattár feltüntet 206 latin, magyar, német és szlovák nyelvű kisnyomtatványt.

Pavercsik tanulmányának kérdésfelvetései abba az irányba mutatnak, hogy a vizsgált időszakban hipotézisei szerint a könyvkiadásban az egyházi jellegű irodalom visszaszorult, a latin nyelvűség rovására teret nyert a magyar nyelvűség, emellett német és szlovák nyelvű kiadványok is nagyobb számban jelentek meg.²¹ Azonban az összes – jelenleg ismert – kassai jezsuita nyomtatvány mindössze 30%-a nem latin nyelvű. Dolgozatomban kizárólag a magyar nyelvű nyomtatványokat vizsgálom, a korszakban megjelent kisnyomtatványokat kivéve. A magyar nyelvű kiadványokat vizsgálva elmondható, hogy a 205 magyar nyelvű nyomtatvány közül a címek alapján mindösszesen 26 nem egyházi, teológiai tárgyú, ezen

¹⁷ PAVERCSIK 1992, 12–15.

¹⁸ PAVERCSIK 1992, 12.

¹⁹ PAVERCSIK 1992, 14.

²⁰ PAVERCSIK 1992, 15.

²¹ PAVERCSIK 1992, 10.

felül 34 ebben az időszakban évenként megjelenő kalendárium, azaz a 205 tételből összesen 145 nyomtatványról, azaz a magyar nyelven megjelent nyomtatványok 70%-áról mondhatjuk el, hogy az egyházi, teológiai tárgyú. Ez a szám egyrészt cáfolja azt a hipotézist, hogy az egyházi, teológiai tárgyú nyomtatványok száma visszaszorult, másrészt pedig alátámasztja Pavercsik Ilona állítását, miszerint „protestáns területen a jezsuita rend elsődleges célja mindig is a térítés, a katolikus egyházhoz való visszavezetés volt.”²²

A nem egyházi, teológiai tárgyú nyomtatványok között találhatjuk többek között Kövesdi Pál *Elementa Linguae Ungaricae, seu Grammatica Ungaricáját*, Bárány Farkas *Hadi Embernek Oktatása* című munkáját, Pettő Gergely *Magyar Kronikáját*, Kereskényi Ádám *Mauritius Császár szomorú Játékát*, A' Cornelius Neposnak *Hadi Fejedelmeknek életekről könyve* magyar nyelvű fordítását két kiadásban, egy Francesco Petrarca fordítást, valamint a *Szakács mesterségnek könyvetskéjét* két kiadásban.

Az egyházi jellegű kiadványok között műfajukat tekintve találhatunk hitvitákat, imádságos könyveket, katekizmust, halotti prédikációkat, énekes könyveket, szentek életéről szóló nyomtatványokat és prédikáció-gyűjteményeket. A rekatolizáció írásbeli megnyilvánulásai két formában jelennek meg: a Biblia mellett a mindennapi vallásgyakorlásban, az ájtatosság szolgálatában álló imádságos és énekes könyveknek van a legnagyobb szerepük, ezek nagy számban jelentek meg ebben a korszakban, másrészt az úgynevezett elméleti jellegű, eruditív kiadványok, amelyek a hittérítés művelt közönségét hivatottak kiszolgálni; ennek műfajai pedig a hitviták, a katekizmusok és a prédikáció-gyűjtemények. A prédikáció műfaja kétféle formában van jelen a kassai nyomtatványkiadásban: többségében alkalmi és halotti prédikációk kerültek ki a korszakban az akadémiai nyomdából, ezek műfaji szempontból elsősorban egyfajta reprezentációs funkciót töltenek be; emellett megjelentek prédikáció-gyűjtemények illetve alkalmi prédikáció-füzérek, amelyeknek főként az igehirdetésben van szerepük. A katolikus hittérítésnek csak egy, természetesen nélkülözhetetlen aspektusa az iskolák alapítása, a templomok építése, a főúri, nemesi rendek megnyerése református területen. Ugyanilyen fontos szerepe van a katolikus nyomtatványok megjelentetésének. A rekatolizáció szempontjából talán legfontosabb szerepük a mindennapi vallásgyakorlásban használatos nyomtatványoknak, az énekes és imádságos könyvek kiadásának, elterjesztésének van. Tíz jelenleg ismert imádságos és énekes könyv került ki a kassai nyomdából 1716–1774 között: Pázmány Péter *Imádságos könyve* két kiadásban, valamint alkalmi imádságos könyvek (*Egynéhány hasznos Imádságok a' Jubilaeum tellyes butsunak, el nyerésére; A' Purgatorium Tüzebe égő Lelkeknek Reggel, Estve, és Szent Mise alatt mondando ájtatos Imádságok; Mennyei követek S. Gertrudis imad. könyv*), énekes könyvek (*Az Irgalmasság Annyához Szűz Máriához buzgó Ének*;

²² PAVERCSEK 1992, 10.

Vasár-napi, és Ünne-napi Predikáziók előtt való küzenséges énekek. 4 Exempl.). Az otthoni, házi használatra hivatott nyomtatványok közé tartoznak még a szentek életét és csodatételét leíró (*Vita S. Wendelini, Nepomuceni S. Jánosnak élete, halála, tiszt., Sz. Maria Magdolna élete*), valamint a tanító, oktató célzatú kiadványok (*Egy el-tévelyedet Juhotskának Mennyei pasztorától, kért 's-el-nyert vezérlő oktátasa; Lelki Szem gyógyító, a 'vagy a' Szenteknek, a' Sz. képeknek, a' Szentek Tetemének, 's ereklyinek, és a' Krisztus Sz. keresztének tiszteletében vakoskodo némely nem Catolikusoknak meg-világosítására való [könyvetske]; Menybe vezető út, az az minden üdvözülni kívánó lelkek szükséges tudomány*). A Pavercsik által rekonstruált nyomtatványjegyzék 33 új, ez idáig ismeretlen, egyházi illetve teológiai vonatkozású nyomtatványt tartalmaz a Petrik-bibliográfiához képest, és épp arra vonatkozólag hordoz új információt, hogy a vizsgált időszakban jelentek meg a mindennapi vallás házi gyakorlásához nélkülözhetetlen imádságos, ájtatos és énekes könyvek, valamint a laikus olvasók igényeit kielégítő szentek életéről, csodatételéről szóló házi olvasmányok. A 33 új tétel között szerepel hét imádságos könyv, egy énekes könyv, valamint három szentek életéről szóló olvasmány, illetve több otthoni, házi vallásgyakorlásra alkalmas tanító, nevelő célzatú kiadvány.

A másik reprezentatív nyomtatvány-csoport, a hitviták, az alkalmi, halotti prédikációk, a prédikáció-gyűjtemények csoportja funkciója szerint főként, de nem kizárólagosan a tudós közönség igényeit szolgálja. Az alkalmi és halotti prédikációknak elsősorban reprezentációs szerepük van, többnyire másodlagos ezekben a prédikációkban a vallási-tanítói funkció, a nemesi főúr példaként állítása, magasztalása a hallgatóság előtt. 1716–1774 között tizenhárom halotti prédikáció jelent meg, ebből hármat gr. Csáki Krisztina, négyet gr. Barkóczi Krisztina, egyet gr. Forgách János, egyet Jekei Zsigmond úr, egyet Szamorossy György úr, egyet Merzse Szinyei Erzsébet asszony, egyet Krucsai János, egyet pedig Krucsai Márton temetésére írtak. A halotti prédikációk megjelentetése, kiadása arra vonatkozólag hordozhat információt, milyen nemesi patronátussal rendelkeztek a katolikusok a vizsgált időszakban.

A prédikációk másik nagy csoportja, a prédikáció-gyűjtemények, kettős használatra hivatottak, egyrészt házi olvasmányként, másrészt, főként a vasárnapi illetve ünnepnapi igehirdetés segédkönyveként. A vizsgált időszakban teljes, minden vasárnapra rendelt prédikáció-gyűjtemény egyedül Kelemen Didák tollából került ki, szintén ő a szerzője az *Úrnapi és Szent Antal-napi prédikációknak*, valamint a *Buza fejek* című prédikációs-kötetnek. Sem a 17. századi prédikációs-kötetek nem kerültek újbóli kiadásra, és más 18. századi szerzőtől sem jelent meg prédikációs-kötet.

A hitviták tekintetében elmondhatjuk, hogy a 17. századi polemizáló hitvita-irodalomhoz képest némiképp visszaszorult az ilyen jellegű nyomtatványok kiadása, bár még így is jelentős számban vannak jelen az egyházi jellegű kiadványok között: *Dicsirtessék Jesus kristus a' Keresztény embernek Sidoval az üd-*

vösség dolgárúl való beszélgetése; *Három üdvösséges Kérdés. A' Lutheránusok és Kálvinisták igaz Hitben vannak-é?; Nyolc okok, melyekért egy... főember a pápista hitre hajlott Őt Levél Pázmány Pétertől Néhaj Eszetrgami Ersektől, és szent Romai Ecclesiának Kárdinályától, Alvinczi Péterhez; Ur napi Bizonyítás, mellyben meg mutatódik: hogy Kristus vagy nem örök Isten: vagy ha örök isten: jelen van az Ur Vatsorájában; Hit-béli Okoskodás, mellyet az Óltári Szentség valósága felett...; Sopronyi Piros Tyukmony, mellyben a' Romai Apostoli Papisták igaz öröme, és reménysége bé-rekesztetnek. Kelemen Didák munkája mellett túlnyomórészt 17. századi hitviták újbóli kiadását (Pázmány Péter, Sámbar Mátyás művei) találhatjuk a 18. században megjelent nyomtatványok között. A hitviták mellett jelentős számú polemizáló teológiai tanítás is megjelent, amelyek nem sorolhatók egyértelműen a hitvita műfajába, ám tartalmukat tekintve hasonló funkciót töltenek be: *Lecki Szemgyogyító, a' vagy a' Szenteknek, a' Sz. képeknek, a' Szentek Tetemének, 's ereklyinek, és a' Krisztus Sz. keresztének tiszteletében vakoskodo némely nem Catolikusoknak meg-világosítására való [könyvetske]; D. Lutter Márton Catholicus Levele; Signum sancrum Szentséges Jel, vagy is: A' kenyér, és bor színe alatt tsodálatossan elrejtetett Kristus Jésusnak valóságos Teste és Vére az Oltári szentségben.**

A fent bemutatott magyar nyelvű nyomtatványok összetétele azt mutatja, hogy egy erőteljes rekatolizációt szolgál a kiadványok megjelentetése, a feltételezett, megcélzott olvasóközönség, vásárlóközönség (kalendáriumok, ezáltal a *catalogus librorumok* olvasói) egyaránt a nemesi, úgymint a polgári rétegből kerülhettek ki. Kelemen Didák irodalmi munkássága csaknem kizárólag a rekatolizációt szolgálja, patrónusai felismerték, hogy szükség van ezekre az egyházi jellegű kiadványokra, ezért szorgalmazták műveinek kiadását. Az összevetett bibliográfiai adatok, az 1716 és 1773 közötti *catalogus librorumok*, a kassai műhely nyomtatvány-jegyzékei azt mutatják, hogy a korszakban megjelent tudományos, teológiai vonatkozású munkák majd kizárólagosan Kelemen Didák tollából kerültek ki.

Melléklet

1. számú táblázat: Pavercsik Ilona által összeállított adattár kivonata, az egyházi tárgyú munkákat tartalmazza.

Mű címe, szerzője	Kiadás éve	Petrik	Pavercsik	Előfordulás a cat. libr.-ban
Aitatos Imádság Sz. Anna Assz.	1757–1760 között, ismeretlen kiadás	-	899.	1761., 1766–1767.
Ájtatos énekek és imádságok... P.P. Minorita missionariusok...	1734.	P.I.633.	900.	-
Alvinczi Péternek... íratott öt levél ld. Epistolae Car. Pazmani ad Alvinczium			902.	
Buza fejek, sive Conciones Didaci Kelemen, á Dominica I. Adventus usque ad Dominicam I. post Pentecost. [Kelemen D.]	1729.	P.II.355	906.	1737–1774.
A bűnös embernek megtérésére az igaz poenitentzia tartásnak modgya	1753.	P.I.613.	907.	1737–1774.
Az égig támasztatott Jakob lajtrojáján példázott mennyei boldogság [Deák F.]	1730.	P.V.116	912.	-
Az élők földében, kívánt örökös részében... örvendező néha... Csáki Krisztina aszszony...	1736.	P.I.611.	913.	-
A földön lakóknak mondott keserves három jaj... gróff Forgács János... [Novák J.]	1735.	P.I.815.	915.	-

Halotti praedikatio... Jekei Sigmond úr temetésin...	1722.	P.IV.78.	916.	-
Homályban borult ékes korona. Az az: a nagy okosságú Abigail... Barkoczi Kristina...	1724.	P.V.203	917.	-
Istennek országában üdvözültek szent számában... részesült... Szamorossy György urnak [Kováts J.]	1768.	P.VII.279.	919.	-
Jóságokkal tündöklő korporsó... Csaki Kristina aszszony	1736.	P.II.290	920.	-
Koronában foglalt... angyal. Az az Merzse Szinyei Erzsébet [Szabó S.]	1731.	P.III.476.	921.	-
Közönséges orvosság, mellyel a néhai ... Barkoczi Kristina aszszony [Deák F.]	1733.	P.I.505.	922.	-
Legigyenesebb út... Barkoczi Kristina aszszony [Molnár A.]	1733.	P.II.771	923.	-
Midőn az tekintetes... Krucσαι Márton ur	1733.	P.II.733	924.	-
Az néhai méltóságos groff... Barkoczi Kristina...	1724.	P.V.341	926.	-
Rettenetes utolsó szempillantás... Krucσαι János ur...	1741.	P.III.519.	927.	-
Üdvösséges tudomány... groff Csaki Kristina aszszony... [Kelemen D.]	1736.	P.III.690.	929.	-
Dicsirtessék a Melchisedik rendi való... fő pap, a	1737.	P.I.529.	932.	-

Kristus Jesus				
Dicsirtessék az Ur Jesus Kristus. Az dicsőült szentek tiszteletéről és segítségül hívásáról való beszélgetés	1741.	P.V.121	933.	-
Dicsirtessék Jesus kristus a' Keresztény embernek Sidoval az üdvösség dolgáról való beszélgetése [Kelemen D.]	1736.	P.II.356	934.	1737–1774.
Dicsirtessék Jes. Kristus lelki beszélgetés [Bernárd P.]	1735.	P.I.250.	935.	1737–1738.
Dicsőséges Xaverius Szent Ferenczhez aitatosság mirigy ellen.	1720.	P.III.86 4.	936.	1737–1774.
Dicsőséges Alkantarai Sz. Péterhez kilencz napig való ájtatosság.	1764 előtt, ismeretlen kiadás	-	937.	1764–1774.
Dicsőséges Emlékezettel tündöklő Sz. Ferencz Kor-da viselő Atyafiáknak Lelki épületekre készitetet könyvecske.	1741–1743 között, ismer- etlen kiadás	-	938.	1744–1774.
Egy el-tévelyedet Juhotskának Mennyei pasztorától, kért's-el-nyert vezérlő oktatása. [Berzeviczy J.]	1731.	P.I.256.	939.	1737–1738.
Egy mennyei hazánkba vezető Magyar Angyalka, az-az: igaz hitben lévők vezetésére, tudni ilik a' Sz. teste feltétele, és az Isteni szeretetből eredendő érdemes szándék tudományirol. [Horváth G.]	1724.	P.II.161	942.	1737, 1764.
Egynéhány hasznos Imád-ságok a' Jubilaeum tellyes	1764 előtt, ismeretlen	-	943.	1764–1774.

butsunak, el nyeresére.	kiadás			
Epistolae Car. Pazmani ad Avinczium.	1741.	P.III.60.	946.	1741–1767.
Az halára vált JESUS Gyülekezetének könyvetskéje.	1757–1760 között, ismeretlen kiadás	-	953.	1761–1774.
A' Halálról való Emlékezés, és a' Szerencsés kimúlás megszerzésire alkalmaztatott Fohászokodások.	1741–1743 között, ismeretlen kiadás	-	954.	1744.
Három üdvösséges Kérdés. A' Lutheránusok és Kálvinisták igaz Hitben vannak-é? etc. [Sámbár M.]	1767 vagy 1768, ismeretlen kiadás	-	955.	1769–1774.
Hit-béli Okoskodás, mellyet az Óltári Szentség valósága felett. [Kováts F.]	1766.	P.II.468	990.	1767, 1769.
Hítnek, Remétségnek, és Isteni szeretetből származó lelki töredelmességnek szép Indulati. 8 Exempl.	1764 előtt, ismeretlen kiadás	-	991.	1764–1774.
Igaz, és üdvösségre vezető Hit. Controversisticus. [Szerdahelyi G.]	1722.	P.III.53 1.	992.	1737.
Igazanvalo Bölcsesség avagy Mindenapi idvösséges Gondolkodás az Isteni Felelemlről, és a' Bűnnek büntetéséről a' JESUS Társaságabéli P. Segneri Pál irásiból.	1740.	P.III.36 3.	993.	1741–1761.
Igazan valo Böltsesség, avagy Mindennapi üdvösséges gondolkodás az Isteni Félelemlről és a' Bűnnek büntetéséről a' JESUS Társaságabéli P.	1763.	P.VII.4 70.	994.	1764–1774.

Segneri Pál irásiból.				
Pázmány Imadságos könyv.	1724. 1758.	P.V.380 . P.III.60.	995. 996.	1737–1774.
Az Irgalmasság Annyához Szűz Máriához buzgó Ének.	1764 előtt, ismeretlen kiadás	-	997.	1764–1774.
A Jézus Társaságából való Canisius Péter által egybe szedett... ld. A' keresztény Hitnek öt fő tziikkelyeiről...				
A' Jézus Társaságából való Gonzásga Sz. Aloysiusnak, hat vasárnap-béli tiszteleti. [Pirolt J.]	1749.	P.I.55.	998.	1753–1774.
A' JESUS Taraságából való Szerzetes Papok által Magyar, és Erdély Országban tartando Apostoli Missiók alkalmatosságával öszve Gyült Hivetöl Ének szóval mondatni szokott ájtatoság. [Kolozsvári P.]	1756. 1757.	P.VII.2 72. P.II.280 .	999. 1000.	1764–1774.
Kassán a' Páročhia-béli Templomban lévő Sz. Kereszt Congregátziojának Regulái.	1764 előtt, ismeretlen kiadás	-	1003.	1764–1774.
Kedre rendeltetett ájtatoság avagy dütsösseges Szent Anna.. tisztelete...	1751.	P.I.35.	1004.	-
A' Kersztény Embernek jó módgya, miképpen lehesen hasznoson minden cselekedetit az Istennek bé-ajánlani.	1726-1737 között, ismeretlen kiadás	-	1005.	1737–1774.
A' keresztény Hitnek öt fő tziikkelyeiről Canisius Peter által egybe szedett	1757.	P.VII.4 01.	1008.	1761–1774.

közönséges, és szükséges kérdések könyvetskéje. [ford. Kereskényi Á.]				
Keresztény Tudomány	1741.	P.III.60. ?	1010.	1764.
A' Keresztyén Tudománynak rövid summaja a' régi Canisius Péternek írási szerint.	1741–1743 között, ismeretlen kiadás	-	1011.	1744–1744.
Keresztény Tudományról való kis Catec. [Kelemen D.]	1735.	P.III.69 0.	1012.	1737–1744.
Keresztény Tudományról való kis Catec. [Kelemen D.]	1744.	P.VII.2 60.	1013.	1748–1757.
Keresztény Tudományról való kis Catec. [Kelemen D.]	1757.	P.V.250 .	1014.	1761–1774.
A' keresztény tudományról való mennyei oktatás... közel hét száz... kérdésekben	1730.?	P.V.250 .	1015.	-
A' Keresztény Tudományról-való Mennyei oktatás közel hét száz kérdésekből álló.	1768–1771 között, ismeretlen kiadás	-	1017.	1771–1774.
A keresztfán halálra vált Christus Jesus congregatiójának...	1719.	P.VII.2 60.	1018.	-
Keresztfán megháló, és meg-holt Jesus Congregáziójának etc. rövid oktatási.	1724.	P.II.368 .	1019.	1764–1774.
Kettős út az örök Boldogságra.	1761.	P.III.72 3.	1020.	1764–1774.
Kezdeté, Előmenetele, Rend-tartási, Regulai, Malasztai, Bucsui etc. a' Keresztfán meg-holt Kristus etc. Gyülekezeté-	1759.	P.V.256 .	1021.	1761–1774.

nek.				
Kristus Urunkhoz-való bűnös Embernek fohász-kodása.	1764 előtt, ismeretlenkiadás	-	1022.	1764–1767.
Lelki kincs precatorius, passim notus.	1719 G., ismeretlen kiadás	-	1023.	1737–1766.
Lelki kints: precatorius, passim notus noviter recusus.	1763-1764 között, ismeretlen kiadás	-	1024.	1766–1774.
Lelki kintsekkel Rakott Tárház. Az az ó, és új Törvény béli Sz.Írásnak sok részre terjedett titkos rejtekhelyeiből szorgalmasan össze-szedegedett jeles példákkal tellyes köny. P. Orosz Ferencz Első Remete Sz. Pál Rendén-való szerzetes által.	1769.	P.II.60.	1025.	1769–1774.
Lelki Manna precatorius, passim notus.	1741–1743 között, ismeretlen kiadás	-	1026.	1744
Lelki méreg ellen való orvosság, az elhatározott dög-halálnak veszedelme ellen.	1739.	P.II.951	1027.	-
Lelki Pais precatorius, passim notus.	1722 G., ismeretlen kiadás	-	1028.	1737–1774.
Lelki Szem gyógyító, a' vagy a' Szenteknek, a' Sz. képeknek, a' Szentek Tetemének, 's ereklyinek, és a' Krisztus Sz. keresztének tiszteletében vakoskodo némely nem Catolikusoknak megvilágosítására való [könyvetske]. [Szerdahelyi G., ford. Horváth G.]	1725. 1737., ismeretlen kiadás	P.II.531	1029. 1030.	1737.
Liliom kertetske ájtatos könyvetske örög betűkkel.	1741–1743 között, ismer-	-	1031.	1744–1774.

	retlen kiadás			
Loyola Szent Ignácz... élete ld. Vita S. Igantii de Lojola				
Loyola Sz. Ignácz Jesus Társasága Fundátorának kilentz napi tisztelete.	1766.	P.VII.3 10.	1032.	1769–1774.
D. Lutter Márton Catholicus Levele.	1771.	P.II.627 .	1033.	1772–1774.
Mennei követek S. Gertrudis imad. könyv. [Cochem M.]	1727.	P.VII.3 31.	1041.	1737–1767, 1772–1774.
Menybe vezető út, az az minden üdvözültni kívánó lelknek szükséges tudom- mány. [Kolozsvári P.]	1751.	P.VII.3 31.	1042.	-
Menyország Kúlcsa avagy Szívbeli Igaz Töredelmes- ség.	1749–1752 között, ismer- etlen kiadás	-	1043.	1753–1774.
Minden nap kényir preceptor. [Bertalanffy P.]	1762.	P.V.324 .	1044.	1766–1774.
Missiók kenvecskéje. [Ko- lozsvári P.]	1749–1752 között, ismer- etlen kiadás	-	1045.	1753–1761.
A' Nagyra vágyódó világ fiainak, az embernek vál- tozó sorsárul siralmas Panaszsa. Ki-adá Bertalanffy Pál a' JESUS Társaságának Papja.	1761.	P.I.252.	1046.	1764–1774.
Nepom. Sz. Jánoshoz Litania.	1764 előtt, ismeretlen kiadás	-	1047.	1764–1774.
Nepomuceni S. Jánosnak élete, halála, tiszt.	1725. G., is- meretlen ki- adás	-	1048.	1737–1772.
Nyolc okok, melyekért egy... főember a pápista hitre hajlott. [Pázmány P.]	1725.	P.V.380 .	1052.	-
Nyolc okok, melyekért	1735.	P.III.60.	1053.	-

egy... főember a pápista hitre hajlott. [Pázmány P.]				
Az Oltári Szentségnek felséges Tiszteletéről való Versek.	1739.	P.VII.3 71.	1057.	1764.
Öt Isteni Gyakorlásoknak Indulati.	1764 előtt, ismeretlen kiadás	-	1058.	1764.
Öt Levél Pázmány Pétertől Néhaj Eszetrgami Ersektől, és szent Romai Ecclesiának Kárdinályától, Alvinczi Péterhez.	1769.	P.V.380 .	1059.	1771–1774.
A' Purgatoruim Tüzebe égő Lelkeknek Reggel, Estve, és Szent Mise alatt mondando ájtatos Imádságok.	1749-1752 között, ismeretlen kiadás	-	1060.	1753–1774.
Regulak, bucsuk és ajítatosságok, mellyek Nagy-Váradon...	1740.	P.VII.4 40.	1062.	-
Rövid summája Szent Wendelinus... életének... ld. Vita S. Wendelini.			1063.	
Rövid Tanuság a' Sz. Rosárium Társaságáruul.	1764 előtt, ismeretlen kiadás	-	1064.	1764–1774.
Signum sanctum Szentséges Jel, vagy is: A' kenyér, és bor szine alatt tsodálatossan elrejtett Kristus Jéusnak valóságos Teste és Vére az Oltári szentségben. [Langa M.]	1768.	P.II.542 .	1066.	1771, 1772.
Sopronyi Piros Tyukmony, mellyben a' Romai Apostoli Papisták igaz öröme, és reménysége bé-rekesztetnek. [Dobner A. E.]	1719.	P.I.542.	1067.	1737–1748.

Sz. Maria Magdolna élete.	1764 előtti, ismeretlen kiadás	-	1071.	1764–1769.
Szent Norbert premonstrati pátriárka, magdeburgi érsek ditsérete. [Kováts F.]	1768.	P.II.468	1072.	-
Sz. Regis Ferentz életének rövid summája.	1764 előtti, ismeretlen kiadás	-	1073.	1764–1774.
Szent út, vagy-is gyakorlása azon fájadalmas útnak... [Dominkovits M.]	1761–1773 között, ismeretlen kiadás	P.VII.1 32.	1074.	-
Szivek kincse. [Ágoston P.]	1737.	P.III.54 9.	1075.	1738–1774.
Tavaszi Rósa, az az: Panormi Szüz Szent Rosalia életének sommája. [Telek J.]	1757.	P.III.61 3.	1076.	1761–1774.
Téli Szent Gyümölcs Imadságos könyv.	1737 vagy 1738, ismeretlen kiadás	-	1081.	1738–1753.
Téli Szent Gyümölcsök.	1759.	P.II.37.	1082.	1761–1774.
A' Testé lett Sz. Ige, avagy Christus Urunk leg szentségesb Teste Congregátzójának Regulái, Bucsui, és Aitatossági.	1750.	P.V.518	1083.	1764–1774.
Ur napi Bizonyítás, mellyben meg mutatódik: hogy Kristus vagy nem örök Isten: vagy ha örök isten: jelen van az Ur Vatsorájában. Irta Kaprinai István, Jesus Társasága-beli Nemes Kassai Akadémiában Egyházi Historiáknak Professora.	1755.	P.II.326	1088.	1761–1769.
Ur-napi és Sz. Antal napi	1721.	P.V.533	1090.	-

praedicationok. [Kelemen D.]		.		
Ur-napi prédikáció. [Kelemen D.]	1727.	P.VII.2 57.	1091.	-
Urunk Kristus Koronája az az édes üdvözítőnk szent-séges harmits három esztendőben életinek emlékezetire etc.	1770., ismeretlen kiadás	-	1092.	1771–1774.
Üdvösséges Keresztény Tudomány.	1764 előtti, ismeretlen kiadás	-	1094.	1764–1774.
Vasár-napi, és Ünnepp-napi Predikációk előtt való küzenséges énekek. 4 Exempl.	1764 előtt, ismeretlen kiadás	-	1095.	1764.
Ejusdem: Vita S. Igantii de Lojola. Ungar. [Maffei J. P., trad. Lestyán?]	1763.	P.II.634 .	1098.	1766–1774.
Vita S. Wendelini.	1763.	P.II.462 .	1099.	1766–1774.

BIBLIOGRÁFIA

PAVERCSIK 1992

PAVERCSIK Ilona: *A kassai könyvek útja a nyomdától az olvasóig*. Budapest, OSzK, 1992 (OSzK füzetek 2).

PETRIK 1890

Magyarország Bibliographiája 1712–1860. Szerk. PETRIK Géza. II, Budapest, OSzK, 1890.

RÁKOS 1978

P. KELEMEN Didák levelei (1714–1743). Szerk. RÁKOS B. Raymund. Róma, Postulazione Generale O. F. M. EDIZIONE AGIOGRAFICHE, 1978.